AI Skole · aiskole.dk

Årsplan for 7. klasse

To færdige forløb: Fake billeder og videoer og Hvordan lærer en AI?.

Udskoling: vi undersøger

Indhold

1. Årsplan og tilpasning
2. Forløb 1: lærervejledning
3. Elevark til forløb 1
4. Forløb 2: lærervejledning
5. Elevark til forløb 2

Gratis at printe og bruge i undervisningen. Tjek altid skolens regler for AI, før eleverne bruger et værktøj, og skriv aldrig personoplysninger ind i en AI.

Årsplan 7. klasse

Forløb	Fag	Mål	Omfang
Fake billeder og videoer Efterår, uge 38–42	Dansk og samfundsfag	• Bruge billedsøgning til at finde et billedes oprindelse • Forklare, hvorfor tegn i billedet ikke er nok • Reagere roligt, hvis nogen presser dig til at handle	4 lektioner, ca. 205 min.
Hvordan lærer en AI? Forår, uge 10–14	Teknologiforståelse og matematik	• Forklare, at en AI lærer af data • Vise, at skæve data giver skæve svar • Diskutere, hvem der er ansvarlig for resultatet	4 lektioner, ca. 200 min.

Tilpas undervejs

- Flyt forløbene, så de passer til din plan. De kræver ikke bestemte uger.
- Brug afsnittet «Tilpas undervejs» i hvert forløb, hvis klassen går langsomt eller stærkt.
- Brug vurderingsskemaet efter lektion 2 og igen til sidst.

Hvis eleverne ikke har haft forrige års forløb: start med lektion 1 og 2 fra 6. klasse (ca. 95 minutter), og gå så videre.

Forløbet bygger videre på: Bygger på 6. klasses afsenderkort og delingsregler. Nu undersøger eleverne selv billeder og videoer.

Sandt eller falsk

Fake billeder og videoer

Eleverne øver billedsøgning, lærer fem tegn at lede efter og undersøger, hvorfor tegnene ikke er nok. Videoer og stemmer kommer med.

Det skal eleverne kunne

- Bruge billedsøgning til at finde et billedes oprindelse
- Forklare, hvorfor tegn i billedet ikke er nok
- Reagere roligt, hvis nogen presser dig til at handle

Forberedelse

- Find seks billeder, du selv har tjekket: nogle ægte, nogle AI. Gem hvor du fandt dem.
- Læs guiderne Fake billeder og Fake videoer og stemmer (20 minutter).
- Lav et opdigtet scenarie til rollespil om et falsk opkald (ingen rigtige navne).

Lektion 1: Gæt og forklar (ca. 50 min.)

Det gør du: Eleverne vurderer seks billeder på et ark: ægte eller AI, sikkerhed 1–5 og begrundelse. Vis facit og tæl, hvor mange der var mest sikre og tog fejl.

Det gør eleverne: Eleverne noterer, hvad de lagde mærke til, og hvad der snød dem. De skriver: «Jeg lærte, at …».

Lektion 2: Fem tegn og deres grænser (ca. 50 min.)

Det gør du: Gennemgå de fem tegn (tekst, mønstre, hænder, skygger, spejlinger). Prøv dem på billederne. Vis, at de hjælper nogle gange, men ikke altid.

Det gør eleverne: Eleverne skriver: «Tegn er ikke nok, fordi …» og giver et eksempel.

Lektion 3: Find kilden (ca. 55 min.)

Det gør du: Vis billedsøgning (Google Lens eller TinEye) trin for trin. Eleverne søger på to billeder og finder, hvornår de først optrådte.

Det gør eleverne: I par udfylder eleverne et tjekark: søgeord, resultat, tidligste dato, brugt af medier.

Lektion 4: Stemmen i telefonen (ca. 50 min.)

Det gør du: Forklar, at stemmer og videoer kan efterlignes. Eleverne spiller et opdigtet falsk opkald og øver reglen: læg på og ring selv tilbage.

Det gør eleverne: Eleverne laver tre regler for familien og et kodeord, de vil foreslå derhjemme.

Fake billeder og videoer: tilpasning og vurdering

Tilpas undervejs

Hvis det går langsomt: Brug tre billeder i stedet for seks, og lad eleverne bruge tjekark med færdige trin.

Hvis det går stærkt: Lad eleverne finde et eksempel på et billede, der blev delt af mange, og skrive en kort faktatjek-note.

Vurdering

Mål	Begynder	På vej	Sikker
Bruge billedsøgning	Søger med hjælp	Finder oprindelse selv	Finder oprindelse og vurderer afsender
Forklare grænser for tegn	Nævner ét tegn	Forklarer, hvorfor tegn ikke er nok	Giver eksempler på billeder, hvor tegn snyder
Reagere roligt	Husker reglen	Bruger den i rollespillet	Laver en plan for familien

Videre

I 8. klasse går eleverne videre til hele nyheder og påstande med lateral læsning.

Sandt eller falsk

Elevark: Fake billeder og videoer

Navn _____ Dato _____

Opgaver

1. Skriv dit gæt og din sikkerhed (1–5) for hvert billede.

2. Skriv: «Tegn er ikke nok, fordi …».

3. Billedsøgning: hvornår dukkede billedet først op?

4. Hvad gør du, hvis nogen presser dig til at handle hurtigt?

5. Skriv tre regler til din familie.

Tjek dig selv

☐ Jeg brugte billedsøgning.

☐ Jeg tjekkede afsenderen.

☐ Jeg søgte efter, om medierne skriver om det.

☐ Jeg stoppede, hvis nogen pressede mig.

Til sidst

1. Hvorfor er «det ser ægte ud» ikke nok?

---

2. Hvad gør du, hvis du får et mærkeligt opkald?

Jeg brugte AI til: _____ Det gjorde jeg selv: _____

Tænk selv, brug AI klogt

Hvordan lærer en AI?

Eleverne træner en simpel «AI» med kort og eksempler, ser hvordan data påvirker resultatet og diskuterer, hvorfor en AI kan blive skæv.

Det skal eleverne kunne

- Forklare, at en AI lærer af data
- Vise, at skæve data giver skæve svar
- Diskutere, hvem der er ansvarlig for resultatet

Forberedelse

- Lav 40 kort med enkle dyr eller figurer (to kategorier). Lav to sæt: et balanceret og et skævt.
- Læs siden om teknologiforståelse og begreberne algoritme og data (10 minutter).
- Forbered tre spørgsmål til diskussion om skæve data.

Lektion 1: Sorter og lær (ca. 50 min.)

Det gør du: Giv hver gruppe et sæt kort med dyr. De laver regler for, hvordan man sorterer, og tester reglerne på nye kort.

Det gør eleverne: Grupperne laver sorteringsregler og tæller, hvor ofte reglen rammer rigtigt.

Lektion 2: Skæve data (ca. 55 min.)

Det gør du: Giv nogle grupper det skæve kortsæt (fx næsten kun hunde med snor). Lad dem teste reglen på nye kort, og sammenlign.

Det gør eleverne: Eleverne sammenligner resultater og skriver: «Når data er skæve, bliver … skævt, fordi …».

Lektion 3: Hvem er ansvarlig? (ca. 50 min.)

Det gør du: Diskuter: Hvis en AI vurderer forkert pga. skæve data, hvem er ansvarlig? Brug et eksempel (fx en app, der kender ansigter dårligt).

Det gør eleverne: Eleverne diskuterer i grupper og skriver tre spørgsmål, man bør stille, før man stoler på en AI.

Lektion 4: Vores tjekliste (ca. 45 min.)

Det gør du: Lav en tjekliste: Hvor kommer data fra? Hvem mangler? Hvem tjekker resultatet?

Det gør eleverne: Eleverne bruger listen på et konkret eksempel og forklarer for en makker.

Hvordan lærer en AI?: tilpasning og vurdering

Tilpas undervejs

Hvis det går langsomt: Brug færre kort og færdige regler til sortering. Lad eleverne forklare mundtligt.

Hvis det går stærkt: Lad eleverne designe deres eget skæve kortsæt og forklare, hvilke fejl det giver.

Vurdering

Mål	Begynder	På vej	Sikker
Forklare, hvordan AI lærer	Siger, at AI lærer af data	Forklarer med eksempel fra øvelsen	Forklarer med eget eksempel
Forstå skæve data	Ser, at resultater er skæve	Forklarer årsagen	Foreslår, hvordan man kan rette
Diskutere ansvar	Giver en mening	Begrunder	Ser flere synspunkter

Videre

I 8. klasse arbejder eleverne med deres egne data, privatliv og regler.

Tænk selv, brug AI klogt

Elevark: Hvordan lærer en AI?

Navn _____ Dato _____

Opgaver

1. Skriv din sorteringsregel.

2. Hvor ofte havde din regel ret?

3. Hvad skete der med de skæve data?

4. Skriv, hvem der er ansvarlig, når en AI tager fejl.

5. Skriv tre spørgsmål til en AI, du overvejer at stole på.

Tjek dig selv

☐ Jeg ved, at AI lærer af data.

☐ Jeg kan forklare, hvorfor data kan være skæve.

☐ Jeg stiller spørgsmål til data, før jeg stoler på noget.

☐ Jeg kan nævne, hvem der er ansvarlig.

Til sidst

1. Hvorfor kan en AI være skæv?

---

2. Hvad kunne man gøre ved det?

Jeg brugte AI til: _____ Det gjorde jeg selv: _____